

Klasik Gitar Eğitiminde Günlük Çalışma Programının Gitar Öğrencilerinin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutumlarına, Gitar Deşifrelerine ve Performanslarına Etkisi

Ümit Kubilay Can ¹

Öz

Bu araştırmada müzik bölümü gitar öğrencileri için oluşturulan günlük çalışma programının etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırma desenini ise ön test-son test kontrol gruplu model oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü'nde okuyan gitar öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplamak amacıyla performanslarını ölçmek için gitar performans dereceleme ölçeği, gitar deşifrelerini ölçmek için deşifre performansı ölçeği ve tutumlarını ölçmek için ise çalgı çalışmaya karşı tutum ölçeği kullanılmıştır. Uygulanan istatistik tekniklerle gruplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda, günlük çalışma programının uygulandığı deney ile kişisel çalışmasına müdahale edilmeyen kontrol grupları arasında gitar performans dereceleme ölçeği ve deşifre performansı ölçeğinden alınan toplam puanlar açısından deney grubu lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Günlük çalışma programı
Gitar eğitimi
Çalgıda deşifre
Tutum ölçeği
Performans ölçeği

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 10.04.2015
Kabul Tarihi: 08.05.2016
Elektronik Yayın Tarihi: 09.06.2016

DOI: 10.15390/EB.2016.4580

Giriş

İnsan beyninin öğrenmede sınırsız bir kapasiteye sahip olduğu bilinmektedir. Nörobilimi alanında yapılan çalışmalar araştırmacılara ve eğitimcilere ayrıntılı veri ve bilgi sunmaktadır. Bu araştırmalar ışığında beyin temelli öğrenme gibi yaklaşımlar gelişmiştir. Beynin öğrenme sürecinde çalışma biçimleri ve tepkileri incelenerek öğrenme kavramı yeniden yapılandırılmaya ve beyin doğal işleyişinde nasıl öğrendiği anlaşılmasına çalışılmıştır. Beyin ve öğrenme ile ilgili çalışmalar hızla devam etmektedir.

"Zamanla yarışmak" olgusunun değer kazandığı günümüzde, bir problemin nasıl çözüldüğünün yanında ne kadar hızlı çözüldüğü önemli olmuştur. "Zaman yönetimi"nin bireylerin kazanması gereken önemli bir beceri olduğu düşünülmektedir. Güçlü (2001, s. 89), zaman yönetimi aslında bir öz yönetimdir; yaşadığımız olayların kontrolünü sağlamaktır; bireyin kendisini yönlendirerek olayları yönetmesidir olarak belirtmiştir. Erdul (2005'ten aktaran Gözel ve Halat 2010, s. 75) zamanın nereye harcandığı konusunda günlük olarak bilgi toplanmasını, bu bilgilerin analiz edilerek zamanı kullanma sorunlarının belirlenmesini ve sorunlara çözüm bulunmasının gerektiğini belirtmektedir. Zamanı etkin olarak yönetebilmek, bireyin birçok üst biliş beceri kullandığı amaçsal ve hedefsel bir planlamayla oluşabilir. Zaman yönetiminin gerekliliği tüm bilim dallarını, bu yönde hızlı ve etkin öğrenmeye yönelik programlandırmaya yönlendirmektedir.

¹ Kocaeli Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, Türkiye, kubican_gitar@hotmail.com

Çalgı eğitimi akademik düzeyde uzun ve zorlu bir süreci kapsamaktadır. Gladwell (2009, s. 41) bir işte yetkinliğe ulaşma sürecinin on bin saat olduğunu belirtmiştir. Oysa çalgı eğitiminde uzmanlaşmanın çok daha uzun bir süreci kapsaması gerekebilir. Colvin (2011, s. 14-20) üstün performansın, uzun bir süre boyunca belirli bir biçimde geliştirilmiş spesifik becerilerden kaynaklandığını ifade etmiştir. Uzmanlaştıktan sonra bile müzisyenin kendinin düzenli şekilde teknik ve müzikal becerilerini yenilemesi gerekmektedir. Lisans düzeyi çalgı eğitimi programlarının ortalama bir müzik öğrencisinin çalgısında uzmanlaşabilme süreci için tam olarak yeterli olduğu söylenemez. Fakat her alanda olabileceği gibi çalgı eğitiminde daha da öne çıkan öğrenmede öğretmen, yöntem ya da kişisel farklılıklar bu hızı değiştirebilmektedir. Ayrıca bireyin demografik özelliklerine göre bu farklılık çok boyutluluk oluşturabilmektedir.

Sloboda (2000, s. 397) bir çalgıda uzmanlaşma sürecinde özel olarak düzenlenmiş öğrenme ortamlarına ihtiyaç olduğunu vurgulamış ve pratik yapmak gibi süreklilik gerektiren öğrenme ortamları becerinin kazanılmasında önemli olduğunu belirtmiştir. Bir başka çalışmada Leon-Guerrero (2008, s. 91) bireysel müzik alıştırmasının bir müzisyenin gelişmesinde çok önemli yer tutacağını vurgulayarak profesyonel müzisyenlerin bireysel çalışma dönemlerinde ihtiyaçlarını belirleme, planlama ve değerlendirme stratejileri gibi öz düzenleme becerilerinden yararlanabileceğini belirtmiştir. Çalgı eğitiminde istikrarlı olma, disiplin ve programlama gibi davranışların bireyin öz düzenleme becerileri olduğu ve bu davranışların bir müzik öğrencisinin kazanması gereken tutumlar olduğunu söyleyebiliriz. Öğrencilere bu becerileri günlük hayatına kazandırabilmek önemli görülmektedir. Bu davranışların tam olarak kazanılma sürecinde, bireyin stratejik hedef ve olumlu planlamalar geliştirebilmesi sağlanmalıdır ki bu sayede birey, belirli hedef ve amaca doğru kendini yönlendirebilsin. Bireyin olumlu stratejik hedef ve olumlu planlamalar oluşturabilmesi için kendi yaşantısında düzenli ve programlı etkinliklere ihtiyacı olduğu düşünülmektedir. Bu değişim sürecinde beklenen, bireyin belirli değişimler ve belirli alışkanlıklar kazanmasıdır. Atılğan (1998, s. 34) çalışmasında düzenli ve amaçlı yapılan tekrarlamalar öğrenmenin kalıcılığını artırdığını belirtmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin akademik başarılarını olumlu etkileyen faktörlerden birisi ve en önemlisinin, sahip oldukları etkin ve verimli ders çalışma alışkanlığı olduğunu vurgulamıştır. Bir müzik öğrencisinin çalgıdaki bu zorlu eğitim sürecini verimli ve etkin hale getirebilmesi için düzenli çalışma becerileri kazanması gerekmektedir.

Pirgon (2013, s. 41) her disiplin içerisinde var olan mevcut 'öğrenme' eyleminde, öğrenilen davranışları pekiştirmeyi ve özümsemeyi sağlayabilmek için düzenli tekrarın önemini oldukça büyük olduğunu belirtmiştir. Çalgı eğitiminde ilerleme sürecinin devam edebilmesi için, yeni oluşturulan davranışın iyice pekiştirilmesi ve öğrenilmesi gerekmektedir. Ancak bu aşamadan sonra öğrenilen davranışın üzerine yeni bir teknik davranış konumlandırılabilir. Ercan (2006, s. 104) denetimden uzak bir şekilde çalgı başında geçirilen zaman öğrenciler için verimli olmaktan çok gereksiz bir bıkkınlık ve yorgunluk olacağını vurgulayarak belli bir çalışma planı olmadığı sürece bu tür davranışların pek çok öğrencide görülebileceğini belirtmiştir. Öğrencilerin üzerinde bu davranışların gelişebilmesi için günlük çalışma programı ihtiyacı doğmaktadır. Bu program ile, öğrenciler üzerinde istenilen hedef ve davranışların kazandırılması beklenmektedir. Öğrenci ilk planda bu programlanmaya alışma süreci yaşamalıdır. Sonrasında ise programlanmanın içeriği ve buna yönelik olumlu davranışların geliştirilmesi önem kazanmaktadır. Bu süreçte öğrenciler eksiklerinin farkına varma, amaca ve hedefe yönelik çalışma, zamanı doğru ve etkili kullanma gibi davranışlar geliştirmelidir.

Klasik gitar hem solo hem de eşlik çalış özelliklerine sahip olan bir çalgıdır. Günümüz müzik okullarının neredeyse tamamında yer alan klasik gitar, eğitimi konusu da akademik düzeyde günden güne gelişme göstermektedir. Önder ve Yıldız (2008, s. 115) klasik gitar eğitimini; temel, teknik ve teorik bilgilerin, çalışma disiplininin, kendi kendini yönlendirebilme, yönetebilme becerilerinin programlı, disiplinli ve bilinçli şekilde kazandırıldığı bir süreç olarak tanımlamıştır. Yokuş (2009, s. 19), 20. yüzyıldan itibaren müzik eğitim programlarında çalgı eğitiminin bir boyutunu oluşturan klasik gitar eğitimini, gitar ile ilgili bilgi, beceri ve teknikleri öğrenebilme ve geliştirebilme, çalgıyı etkin kullanabilme ve mesleki anlamda yetkinleşme becerilerini kapsayan bir eğitim süreci olarak tanımlamaktadır. Batı müziği formunda klasik gitar solistliği, eserlerin icra edilmesinde birçok teknik beceri gerektirir. Bu becerileri gerçekleştirilmesi için gitaristin dengeli bir çalış tekniğine sahip olması

ve büyük efor isteyen eserleri yorulmadan ifadelemesi gerekir. Klasik gitar eğitiminde öğrencilerin bu becerileri içselleştirmesi uzun zaman almaktadır. Bu sürecin değerli kullanılmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Dağınık ve amaçsız çalışma ve bu yönde harcanan uzun ve verimsiz saatler, çalışma yanlışlıkları, düzensiz ve zamansız çalışmalar öğrencilerin eğitim sürecini etkileyen önemli bazı etkenlerdir.

Çalgı eğitiminde öğrencilerin çalışma yöntemlerinin değerlendirilmesi konusunda yapılan araştırmalar incelendiğinde, öğrencilerin günlük bireysel çalışmalarını yeterli, verimli ve etkin olarak kullanamadıkları (Babacan, 2014; Cerit, 2010; Ceman, 2005) tespit edilmiştir. Çalgı eğitiminde deşifre yaklaşımının değerlendirilmesi konusunda yapılan araştırmalarda ise çalgı derslerinin bir bölümünün deşifre eğitimine ayrılmasının gerekli olduğu (Çimen, 2001; Tufan, 2000) vurgulanmaktadır.

Lisans düzeyinde dört yıllık müzik okullarında öğrenim gören öğrencilerin çalgılarında uzmanlaşma sürecinde belirli davranışları elde edebilmesi için bu sürecin her yönüyle titizlik içinde oluşturulması gerekmektedir. Her çalgının çalışma süresi ve dinamikleri farklılık gösterebilmektedir. Bu doğrultuda klasik gitar eğitimi de teknik ve müzikal becerilerin kazanılmasında zorlu bir süreci kapsamaktadır. Özdemir (2014, s. 8), klasik gitar çalmanın, yüksek düzeyde algı gerektiren üst düzey bir psikomotor beceri örneği olduğunu belirtmiştir. Gitar öğrencilerinin günlük çalışmalarının günlük ortalama 5 saat ve üzerinde olması gerektiği düşünülmektedir. Gitar öğrencilerinin belirtilen saat aralığında çalışma yapabilmeleri olsalar da genel olarak istenilen hedeflere ulaşamadıkları gözlenmiştir. Bunun temel nedenlerinden birinin öğrencilerin günlük çalışmalarını doğru şekilde planlayamadıklarının olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin, zamanı verimli kullanamadıkları, önceki ve sonraki çalışmaları hakkında kendilerini değerlendirme ve eleştiri yapamadıkları, uygun çalışma ortamı oluşturamadıkları gibi sonuçlarla karşılaştıkları gözlenmiştir. Çalgı öğrencilerinin çalgı çalışma taktiklerine yönelik çalışmasında, çalgı öğretilerinin öğrencilerin düzenli çalışmaları için oldukça yoğun olarak yönlendirmeler yapmalarına karşın, öğrencilerin düzenli ve programlı çalışmadıkları ve çalışma saatlerine çok fazla önem göstermedikleri görülmektedir (Özmenteş, 2013, s. 450). Bu nedenlerle çalgı çalışma sürecinin titizlikle yürütülmesi ve daha etkin ve verimli hale getirilebilmesi için belli alışkanlıkların kazanılmasında günlük çalışma programının kullanılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Çalgı öğrencilerinin, dolayısıyla gitar öğrencilerinin deşifre yapabilme becerilerini yeterli düzeyde geliştiremedikleri gözlenmiştir. Öğrenciler genel olarak sadece öğretim elamanının verdiği eser ve etütleri çalışmak için deşifre çalışmaları gerçekleştirmektedirler. Dört senelik bir Lisans dönemi boyunca ortalama her dönem üç ya da dört eser çalındığı düşüldüğünde 8 dönemin sonunda bir öğrenci yirmi dört ile otuz iki eser deşifre ettiği söylenebilir. Bu sayının öğrencilerin deşifre becerilerinin gelişebilmesi için çok az olduğu düşünülmektedir. Genelde öğrencilerin çaldıkları eserlerin seviyesi ile deşifre yapabilme seviyeleri arasında ciddi farklar olduğu gözlenmektedir. Deşifre becerilerinin geliştirilmesi öğrencilerin gitar performanslarını geliştirmekte büyük önem kazandırabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada oluşturulan günlük çalışma programının içine öğrencilerin düzenli olarak deşifre çalışmaları yapılabilme ve geliştirebilme olanağı planlanmıştır.

Bu araştırmada düşünülen problemlerden ilki düzenli olarak uygulanacak kontrollü bir günlük çalışma programının öğrencilerin çalgı çalışmaya ilişkin tutum düzeylerine anlamlı bir etkisinin olup olmadığı sorusu oluşturmaktadır.

Bu araştırmada düşünülen ikincil bir problem olarak ise uygulanacak kontrollü günlük çalışma programının öğrencilerin çalgıda deşifre düzeylerine anlamlı bir etkisinin olup olmadığı sorusu oluşturmaktadır.

Bu araştırmada düşünülen üçüncül bir problem olarak uygulanacak kontrollü günlük çalışma programının öğrencilerin gitar çalma performansı düzeyine anlamlı bir etkisinin olup olmadığı sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, araştırmacı tarafından oluşturulan günlük çalışma programının öğrencilerin Gitar Çalma Performansına, Gitarda Deşifre Performansına ve Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Düzeyine etkisinin olup olmadığının sınılanması amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmanın hipotezleri şöyledir.

1. Deney ve kontrol gruplarının Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği toplam puanları arasında anlamlı bir fark vardır

a) Deney grubu Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği ön test puanları ile Kontrol grubu başarı ön test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

b) Kontrol grubu Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği ön test puanları ile son test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

c) Deney grubu Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği ön test puanları ile son test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

d) Deney grubu Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği son test puanları ile Kontrol grubu başarı son test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

2. Deney ve kontrol gruplarının Deşifre Performans Ölçeği toplam puanları arasında anlamlı bir fark vardır

a) Deney grubu Deşifre Performans Ölçeği ön test puanları ile Kontrol grubu başarı ön test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

b) Kontrol grubu Deşifre Performans Ölçeği ön test puanları ile son test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

c) Deney grubu Deşifre Performans Ölçeği ön test puanları ile son test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

d) Deney grubu Deşifre Performans Ölçeği son test puanları ile Kontrol grubu başarı son test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

3. Deney ve kontrol gruplarının Gitar Performans Dereceleme Ölçeği toplam puanları arasında anlamlı bir fark vardır

a) Deney grubu Gitar Performans Dereceleme Ölçeği ön test puanları ile Kontrol grubu başarı ön test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

b) Kontrol grubu Gitar Performans Dereceleme Ölçeği ön test puanları ile son test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

c) Deney grubu Gitar Performans Dereceleme Ölçeği ön test puanları ile son test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

d) Deney grubu Gitar Performans Dereceleme Ölçeği son test puanları ile Kontrol grubu başarı son test puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

Araştırmanın Önemi

Araştırmada günlük çalışma programı oluşturulurken, gitar öğrencilerinin çalgı becerilerini geliştirilmesine yönelik hedeflerin oluşturulmasının yanında, programın öğrenciler üzerinde üstbilişsel bir farkındalık yaratması hedeflenmiştir. Buna yönelik olarak günlük çalışma programında, öğrencilerin tek tip çalışma yapmalarını engellemek için birçok çalışma stratejileri sunulmuş, öğrencilerin öz değerlendirme yapabilmesine yönelik eleştirel uygulamalara da yer verilmiştir. Özmenteş (2013, s. 442), üstbilişsel taktiklerin, planlama, izleme ve değerlendirmeyi kapsadığını belirtmiştir. Öğrencilerin, öğrenme konusunda bağımsızlık kazanma bağlamında, konsantrasyon sağlama, hedef belirleme ve kendini değerlendirme gibi taktikler kullanmaları gerektiğini vurgulamıştır. Profesyonel müzisyenlerin çalgı çalma sırasında konsantrasyon, planlama, izleme ve

değerlendirme teknik ve yorum boyutlarında geniş üstbilişsel beceriler gösterdiklerini belirtmiştir. Özmenteş'e göre çalgı eğitimi sürecinde öğrencilerin açık ve kesin hedeflerinin olması, çalışma planlaması konusunda önemlidir. Ayrıca son yıllarda çalgı çalışma açısından sıklıkla ele alınmaya başlandığı görülen planlı çalışma (deliberate practice) kavramında, birey için uygun güçlük derecesindeki belirli bir hedefin tanımlanmasının önem taşıdığını bildirmiştir.

Bu araştırma, düzenli ve kontrollü çalışmanın, müzik alanında ve gitar eğitiminde uygulanmasının bilimsel olarak ortaya konması açısından önemlidir.

Çalgı eğitimcileri ve eğitim kurumları öğrencilerini günlük çalışmaları konusunda genellikle söz ile teşvik etmektedirler. Müzik eğitimcilerinin, günlük çalışma programı hazırlaması ve bu süreci denetlemeleri, öğrencilerin gelişimleri açısından önemlidir. Müzik eğitimcilerinin de günlük çalışma programının önemi konusunda, bu araştırmayla farkındalık kazanmaları beklenmekte ve bunun çalgı eğitimine bir değer katacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın bir başka önem taşıdığı nokta ise gitar eğitimi için tasarlanan günlük çalışma programının, diğer çalgı gruplarına da uygulanabilirliğidir. Böylelikle ortaya çıkan eğitsel olanaklar farklı çalgılara uygulanarak yaygınlaşabilecektir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın çalışma grubu, Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü 2014-2015 eğitim öğretim yılında okuyan 1., 2., 3. ve 4. sınıf gitar öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın deney süreci dört hafta olarak planlanmıştır. Araştırmanın gerçekleştiği kurumun mevcut gitar öğrencilerinin dolayısıyla çalışmada kullanılan deneklerin sayısı göz önüne alındığında, tüm sınıflardan ve düzenli olarak derslerine devam eden gitar öğrencileri oluşturmaktadır. Bu doğrultuda tüm sınıflarda öğrenim gören farklı seviyelerdeki gitar öğrencilerinin performanslarının ölçülebilmesi için deney sürecinde çalışılacak eserlerin seviyesi belirlenirken deşifrelerinin zor olmadığı fakat son durumda performans gerektiren eserlerden oluşturması düşünülmüştür. Bu araştırmada kullanılan eserlerin deşifresinden istenilen son performansa kadar olan sürecin öğrencilerin performanslarını gösterebilmelerinde dört haftalık sürecin yeterli olacağı düşünülmüştür. Bu nedenle araştırmanın deney sürecini dört haftayla sınırlandırılmıştır.

Yöntem

Bu çalışmanın araştırma modeli olarak, kontrol ve deney gruplu ön test son test modeline dayanan deneysel yöntem kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü 2014-2015 eğitim öğretim yılında okuyan gitar öğrencileri oluşturmaktadır. Kontrol (n=5) ve deney grupları (n=5) toplamda 10 öğrenciden oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama aracı olarak performanslarını ölçmek için gitar performans dereceleme ölçeği, gitar deşifrelerini ölçmek için deşifre performansı ölçeği ve tutumlarını ölçmek için ise çalgı çalışmaya karşı tutum ölçeği kullanılmıştır.

Gitar Performans Dereceleme Ölçeği

Araştırmada Akçay'ın (2011) Gitar Performans Dereceleme Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekte Temel Davranışlar, Teknik Davranışlar ve Müzikal Etki ve Yorumlama olarak üç alt boyutta 15 madde yer almaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.84 olarak hesaplanmıştır.

Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği

Araştırmada Özmenteş'in (2007) Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği kullanılmıştır. 28 önermeden oluşan testin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.95 olarak hesaplanmıştır. Ölçek uygulama öncesi ve sonrası gruplara uygulanmıştır.

Deşifre Performansı Ölçeği

Araştırmada Deşifre Performansı ölçeği kullanılmıştır. Uyan (2012) tarafından geliştirilen ölçek, Kaynak'ın (2011) "Piyano Rubriği" nden uyarlanarak gitar için deşifre performans ölçeğine dönüştürülmüştür. Dokuz ölçüt, dörtlü likert tipi puanlama sistemine sahip ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.95 olarak hesaplanmıştır.

Çalışma Süreci

Araştırmanın deney süreci dört haftayı kapsamaktadır. Çalışmada kullanılmak üzere 1 eser (Esim Can- Miniatür 5) ve 1 etüt (Tarrega- A etüt) seçilmiştir. Bu eserlerin seçiminde, deneklerin daha önce çalmamış olmaları, farklı dönem ve gitar tekniklerini içermesi, tüm seviyelerde rahat deşifre edilebilmeleri fakat son performansta zorlayabilmesi göz önüne alınmıştır. Deney ve kontrol grupları bireysel olarak dört hafta süresince haftada bir gün araştırmacıyla birebir gitar eğitimi yapmışlardır. Bu süreçte yalnızca bu iki eser çalışılmıştır. Araştırmacı, deneklerin bireysel ihtiyaçlarına göz önüne alarak yönlendirmelerde bulunmuştur. Deney grubuna kontrol grubundan farklı olarak klasik gitarda günlük çalışma programı formu ve bu sürede günlük olarak deşifre yapabilmeleri için gitar deşifre çalışma örnekleri verilmiştir. Deney grubu kendi bireysel çalışmalarında günlük çalışma programına uygun çalışmış ve haftalık bir çizelge şeklinde oluşturulan programı doldurup araştırmacıya teslim etmiştir. Kontrol grubu denekleri ise, tüm eğitim süresince günlük çalışmalarının nasıl olması gerektiği yönünde, günlük çalışma programı işaretlemesi ve kontrolü olmaksızın, araştırmacı tarafından yönlendirilmiştir. Deney grubunun gitar deşifre çalışmaları araştırmacı tarafından basitten zora doğru ilerleyen şekilde oluşturulmuş deşifre örnekleri günlük çalışma programı doğrultusunda hergün iki tane yapılmak üzere planlanmıştır. Grupların Deşifre performanslarının öntest ve sontest de ölçülmesinde ise Thorlaksson (2001, s. 9) tarafından 1-8 seviye deşifre örneklerinden 5. Seviyenin 2. örnek deşifresi kullanılmıştır.

Dört haftalık çalışma sürecinin ardından gruplar arası farkları belirlemek için son test uygulanmıştır.

Klasik Gitarda Günlük Çalışma Programı

Araştırmada etkisi ölçülen günlük çalışma programı, araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Araştırmacının gitar eğitimi yönünde sahip olduğu deneyimleri göz önüne alarak oluşturulan programın içeriğinde bir gitar öğrencisinin sahip olması ya da geliştirmesi gereken hususlar ortaya konulmuştur. Bu programın boyutları; performansa hazırlık, sağ ve sol elde seçme teknikler, deşifre, etüt ve eser olarak yer almakta olup her birinin bir de "eleştiri" alt boyutu oluşturmaktadır. Buna göre tüm boyutlar ayrı ayrı hedef ve kazanımlar şeklinde haftalık bir çizelge olarak yerleştirilmiştir. Ayrıca günlük programın işleyişinde öğrenciden her bir hedef için günlük olarak yaptığına dair işaretlemesi, kendini hedefe ne kadar ulaşabildiği ile ilgili 1-5 arası puanlama yapması ve program sonunda da günlük çalışmayı genel olarak puanlaması istenmiştir. Buradaki amaç öğrencinin her bir hedefte kendi günlük olarak gelişimini gözlemlemesi ve diğer çalışmalarda bu davranışları geliştirebilmesidir.

Grupların Oluşturulması

Eğitim öncesinde grupların eşitlenmesi için gitar öğrencilerine çalgı çalışma tutum ölçeği, deşifre performansı ölçeği ve performanslarını ölçmeye yönelik ise gitar performans testi uygulanmıştır. Grupları eşitlemek için Mann Whitney U Testi kullanılmıştır.

Tanımlayıcı Değerler ve Test Sonuçları**Tablo 1.** Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği Uygulama Grubu İçin Tanımlayıcı Değerleri

Grup	Öntest			Sontest		
	N	\bar{x}	S.S.	N	\bar{x}	S.S.
Deney Grubu	5	122.60	10.64	5	124.40	10.06
Kontrol Grubu	4	121.25	2.99	4	113.75	18.63
Tüm Grup	9	122.00	7.78	9	119.67	14.57

Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği için uygulama grubunun tanımlayıcı değerleri incelendiğinde, en düşük ortalama olarak Kontrol Grubu sontest puanlarında 113.75, en yüksek ortalama Deney Grubu sontest puanlarında 124.40 değerleri gözlemlenmiştir. Genel grup ortalamaları ise 119.67 ve 122.00 değerlerini almıştır.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Gruplarında Bulunan Öğrencilerin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği Öntest Puanları Arasında Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	u	Z	P
Deney	5	5.40	27.00	8.00	0.49	0.62
Kontrol	4	4.50	18.00			

Deney ve Kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeğinden aldıkları öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($z=0.49$, $p>0.05$).

Tablo 3. Deşifre Performansı Ölçeği Uygulama Grubu İçin Tanımlayıcı Değerleri

Grup	Öntest			Sontest		
	N	\bar{x}	S.S.	N	\bar{x}	S.S.
Deney Grubu	5	11.50	3.47	5	19.10	8.32
Kontrol Grubu	5	10.80	3.49	5	14.60	5.14
Tüm Grup	10	11.15	3.63	10	16.85	8.29

Deşifre Performansı Ölçeği için uygulama grubunun tanımlayıcı değerleri incelendiğinde, en düşük ortalama olarak Kontrol Grubu ön test puanlarında 10.80, en yüksek ortalama Deney Grubu sontest puanlarında 19.10 değerleri gözlemlenmiştir. Genel grup ortalamaları ise öntest ve sontestte sırasıyla 11.15 ve 16.85 değerlerini almıştır.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Gruplarında Bulunan Öğrencilerin Deşifre Performansı Ölçeği Öntest Puanları Arasında Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	u	Z	P
Deney	5	6.20	31.00	9.00	0.78	0.44
Kontrol	5	4.80	24.00			

Deney ve Kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin Deşifre Performansı Ölçeğinden aldıkları öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($z=0.78$, $p>0.05$).

Tablo 5. Gitar Performansı Dereceleme Ölçeği Uygulama Grubu İçin Tanımlayıcı Değerleri

Grup	Öntest			Sontest		
	N	\bar{x}	S.S.	N	\bar{x}	S.S.
Deney Grubu	5	33.70	2.11	5	88.00	8.12
Kontrol Grubu	5	33.00	2.00	5	56.00	25.46
Tüm Grup	10	33.35	1.97	10	72.00	24.53

Deşifre Performansı Ölçeği için uygulama grubunun tanımlayıcı değerleri incelendiğinde, en düşük ortalama olarak Kontrol Grubu öntest puanlarında 33.00, en yüksek ortalama Deney Grubu sontest puanlarında 88.00 değerleri gözlemlenmiştir. Genel grup ortalamaları ise öntest ve sontestte sırasıyla 33.35 ve 72.00 değerlerini almıştır.

Tablo 6. Deney ve Kontrol Gruplarında Bulunan Öğrencilerin Gitar Performansı Dereceleme Ölçeği Öntest Puanları Arasında Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	u	Z	P
Deney	5	6.20	31.00	9.00	0.74	0.46
Kontrol	5	4.80	24.00			

Deney ve Kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin Gitar Performansı Dereceleme Ölçeğinden aldıkları öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($z=0.74$, $p>0.05$).

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada çalgı çalışma tutum ölçeği, gitar deşifre performansı ölçeği ve gitar performansı dereceleme ölçekleri kullanılmıştır. Bu ölçeklerden alınan ön test ve son test verileri ile gruplar arası sınamada Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Grupların kendi içerisinde ön ve son test puanlarına göre karşılaştırılmasında ise Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler testi kullanılmıştır. Ölçeklerin puanlanmasında, araştırmacı dahil olmak üzere gitar alanında uzman iki öğretim elemanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Puanlayıcıların puanlamaları arasında yapılan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu sonucunda bu puanların uyum (interrater reliability) oluşturduğu görülmektedir ($r=0,99$, $p<0.001$).

Bulgular

Tablo 7. Kontrol Grubunda Bulunan Öğrencilerin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği Öntest-Sontest Puanları Arasında Yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	1	2.00	2.00		
Pozitif Sıra	1	1.00	1.00	0.45	0.66
Eşit	2				
Toplam	4				

Kontrol Grubunda bulunan öğrencilerin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği Öntest-Sontest Puanları arasında yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($z=0.45$, $p>0.05$).

Tablo 8. Deney Grubunda Bulunan Öğrencilerin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği Öntest-Sontest Puanları Arasında Yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	1	3.50	3.50		
Pozitif Sıra	4	2.88	11.50	1.09	0.28
Eşit	0				
Toplam:	5				

Deney Grubunda bulunan öğrencilerin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği Öntest-Sontest Puanları arasında yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($z=1.09$, $p>0.05$).

Tablo 9. Deney ve Kontrol Gruplarında Bulunan Öğrencilerin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeği Sontest Puanları Arasında Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	u	Z	P
Deney	5	5.90	29.50			
Kontrol	4	3.88	15.50	5.50	1.10	0.27

Deney ve Kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum Ölçeğinden aldıkları sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($z=1.10$, $p>0.05$).

Tablo 10. Kontrol Grubunda Bulunan Öğrencilerin Deşifre Performansı Ölçeği Öntest-Sontest Puanları Arasında Yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi Sonuçları

<i>Sontest-Öntest</i>	<i>N</i>	<i>Sıralamalar Ortalaması</i>	<i>Sıralamalar Toplamı</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Negatif Sıra	0	0.00	0.00		
Pozitif Sıra	4	2.50	10.00	1.83	0.07
Eşit	1				
<i>Toplam:</i>	5				

Kontrol Grubunda bulunan öğrencilerin Deşifre Performansı Ölçeği Öntest-Sontest Puanları arasında yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($z=1.83, p>0.05$).

Tablo 11. Deney Grubunda Bulunan Öğrencilerin Deşifre Performansı Ölçeği Öntest-Sontest Puanları Arasında Yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi Sonuçları

<i>Sontest-Öntest</i>	<i>N</i>	<i>Sıralamalar Ortalaması</i>	<i>Sıralamalar Toplamı</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Negatif Sıra	0	0.00	0.00		
Pozitif Sıra	5	3.00	15.00	2.02	0.04
Eşit	0				
<i>Toplam:</i>	5				

Deney Grubunda bulunan öğrencilerin Deşifre Performansı Ölçeği Öntest-Sontest Puanları arasında yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi sonucunda, Sontest lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($z=2.02, p<0.05$).

Tablo 12. Deney ve Kontrol Gruplarında Bulunan Öğrencilerin Deşifre Performansı Ölçeği Sontest Puanları Arasında Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

<i>Grup</i>	<i>N</i>	<i>Sıralamalar Ortalaması</i>	<i>Sıralamalar Toplamı</i>	<i>u</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Deney	5	7.50	37.50	2.50	2.10	0.03
Kontrol	5	3.50	17.50			

Deney ve Kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin Deşifre Performansı Ölçeğinden aldıkları sontest puanları arasında, Deney Grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($z=2.50, p<0.05$).

Tablo 13. Kontrol Grubunda Bulunan Öğrencilerin Gitar Performansı Dereceleme Ölçeği Öntest-Sontest Puanları Arasında Yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi Sonuçları

<i>Sontest-Öntest</i>	<i>N</i>	<i>Sıralamalar Ortalaması</i>	<i>Sıralamalar Toplamı</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Negatif Sıra	1	2.00	2.00		
Pozitif Sıra	4	3.25	13.00	1.48	0.14
Eşit	0				
<i>Toplam:</i>	5				

Kontrol Grubunda bulunan öğrencilerin Gitar Performansı Dereceleme Ölçeği Öntest-Sontest Puanları arasında yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($z=1.48, p>0.05$).

Tablo 14. Deney Grubunda Bulunan Öğrencilerin Gitar Performansı Dereceleme Ölçeği Öntest-Sontest Puanları Arasında Yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi Sonuçları

<i>Sontest-Öntest</i>	<i>N</i>	<i>Sıralamalar Ortalaması</i>	<i>Sıralamalar Toplamı</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Negatif Sıra	0	0.00	0.00		
Pozitif Sıra	5	3.00	15.00	2.02	0.04
Eşit	0				
<i>Toplam:</i>	5				

Deney Grubunda bulunan öğrencilerin Gitar Performansı Dereceleme Ölçeği Öntest-Sontest Puanları arasında yapılan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi sonucunda, Sontest lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($z=2.02, p<0.05$).

Tablo 15. Deney ve Kontrol Gruplarında Bulunan Öğrencilerin Gitar Performansı Dereceleme Ölçeği Sontest Puanları Arasında Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

<i>Grup</i>	<i>N</i>	<i>Sıralamalar Ortalaması</i>	<i>Sıralamalar Toplamı</i>	<i>u</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Deney	5	7.90	39.50			
Kontrol	5	3.10	15.50	0.50	2.51	0.01

Deney ve Kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin Gitar Performansı Dereceleme Ölçeğinden aldıkları sontest puanları arasında, Deney Grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($z=2.51, p<0.05$).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada klasik gitar eğitiminde günlük çalışma programının etkisinin olup olmadığı sınanmak üzere bir deneysel çalışma yapılmıştır. Bu doğrultuda "çalgi çalışmaya ilişkin tutum ölçeği", "deşifre performansı ölçeği" ve "gitar performansı dereceleme ölçeği" olmak üzere üç veri toplama aracı kullanılmıştır.

Çalgı çalışmaya ilişkin tutum ölçeğinden alınan verilere göre grupların son-test puanları arasında anlamlı bir farklılık oluşmamıştır. Grupların çalgı çalışmaya ilişkin ön-test puanlarına bakıldığında puanların ortalamada yüksek olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde Hewitt (2000), kendini değerlendirme ve dinleme becerilerinin performans ve çalgı çalışmaya ilişkin tutumlarına etkisini sınamak üzere 82 lise üflemleri çalgılar çalan öğrenci grubu üzerinde gerçekleştirdiği deney ve kontrol gruplu çalışmasında, kendini dinleme becerilerinin çalgı çalışmaya tutumları üzerinde bu araştırmada örtüştüğü üzere bir farklılık yaratmadığı belirlenmiştir. Can'ın (2009) diğer bir çalışmasında ise müzik bölümü bireysel çalgı gitar öğrencileri için geliştirilen akran öğretimi programının sınıandığı deney ve kontrol gruplu çalışmasında gitar dersine karşı tutumlarında gruplar arasında anlamlı bir farklılık oluşturmadığı saptanmıştır. Bu sonuçlara göre müzik öğrencilerinin çalgı çalışmaya karşı ya da çalgı derslerine karşı tutumlarının zayıf olduğunu belirtmek yanlış olabilir. Genel olarak çalgı öğrencileri kendi bireysel çalgılarını isteyerek ve severek çalıştıkları bilinmektedir. Bu araştırmada çalgı çalışmaya ilişkin tutum düzeylerinin deney öncesi de yüksek oluşundan dolayı etkisi ölçülen günlük çalışma programı çalgı performans ölçümlerinde farklılık ortaya koysa da grupların tutumlarında son-test puanlarında gruplar arası bir farklılık oluşturamadığı söylenebilir.

Deşifre performans ölçeğinden alınan verilere göre grupların son-test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık oluşturmuştur. Ayrıca deney ve kontrol grupları son-test puanları arasında da anlamlı bir farklılığın tespiti, deneyin anlamlı sonuçlar verdiğini göstermektedir. Buna göre günlük çalışma programı doğrultusunda her gün iki adet gerçekleştirilen deşifre uygulaması ile dört haftanın sonunda deşifre çalışan deney grubunun bu çalışmayı düzenli olarak uygulamayan kontrol grubuna kıyasla anlamlı olarak geliştiği söylenebilir. Düzenli deşifre çalışmanın etkisi konusunda yapılan bir araştırmada Özer ve Yiğit (2011), Konya Çimento Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Müzik Bölümü birinci sınıfta okuyan 12 öğrenci ile gerçekleştirdiği 13 haftayı kapsayan deney ve kontrol gruplu çalışmasında düzenli deşifre yapan deney grubun kontrol grubuna kıyasla, anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği saptanmıştır. Araştırma sonuçları, bu çalışmadaki sonuçlar ile örtüşmektedir. Deşifrenin etkisi konusunda yapılan survey tarama çalışmaları incelendiğinde ise çalgı derslerinin içeriğinde deşifre çalışmalarına yeteri kadar önem verilmediği (Türkmen, 2008; Coşkun, 2001) tespit edilmiştir.

Çalgıda hızlı bir deşifre becerisine sahip olmak, eğitimin etkin ve verimli bir düzeye ulaşmasını sağlar. Bu durumda çalgı eğitimi zorlu bir süreçten çıkıp çalışmaktan zevk alınabilen bir biçime dönüşür. Deşifre eğitimi, çalgı eğitimi programlarında önemle yer alması ve öğrencinin günlük çalışması içerisinde var olması gereken önemli bir boyut olarak görülmektedir.

Gitar performansı dereceleme ölçeğinden alınan verilere göre grupların son-test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık oluşturmuştur. Buna göre günlük çalışma programı uygulaması sonrasında, gruplar arasında uygulayan grup olan deney grubu lehine anlamlı bir farklılık yaratmıştır. Bu konuda yapılan çalışmalar incelendiğinde Sloboda, Davidson, Howe ve Moore (1996) yaşları 8 ile 18 olan 257 müzik öğrencisi üzerinde gerçekleştirdiği çalışmasında, 94 öğrenci günlük olarak çalışırken geriye kalan diğer öğrencilerin çalgılarını nasıl çalıştığına müdahale edilmemiştir. Araştırma sonuçlarına göre günlük çalışmayla müzikal performans arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Williamon ve Valentine (2000), dört farklı seviyede 22 piyano öğrencisiyle yapılan araştırmada günlük alıştırma yapma oranıyla performans arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Pirgon'un (2013) Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü'nde deney ve kontrol gruplu 8 piyano öğrencisi üzerinde yaptığı araştırmaya göre, piyano eğitimi alan öğrencilerin

günlük ve düzenli çalışma yaptıkları takdirde belirlenen hedeflere ulaşması sürecinde, günlük ve düzenli bir çalışma programı ile çalışmayan öğrencilere kıyasla daha başarılı oldukları belirlenmiştir.

Uzun bir süreç ve sabır gerektiren çalgı eğitiminde günlük çalışmanın gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu sürecin etkin ve verimli işleyebilmesi ve öğrencilerin günlük çalışma programına bağlı olarak düzenli olarak yaşamlarında bu olumlu davranışları içselleştirebilmeleri için aşağıda birtakım öneriler sunulmuştur. Bu doğrultuda çalgı öğretmenlerine ve ailelere önemli görevler düşmektedir.

Çalgı öğretmenlerinin öğrencileri için günlük-haftalık-aylık çalışma programı hazırlamaları, öğrencileri bunu kullanmaya teşvik ve motive etmeleri, programı düzenli olarak revize etmeleri, bunların çetelesini tutmaları, düzenli işlediğini kontrol etmeleri, ayrıca bağlı olduğu kurumu ve çalışma arkadaşlarını da bu yönde yönlendirmeleri ve kurumsal bir bakış kazandırmaya çalışmaları önerilmektedir.

Araştırma, özellikle üniversite öğrencileri için tasarlanmış ve araştırma sonuçları da bu yaş düzeyleri üzerinde elde edilmiştir. Üniversite öğrencileri yaşları gereği çalışma düzenleri açısından genellikle aileden bağımsızdırlar. Ancak uzun saatler evde pratik yapan daha erken okul çağındaki öğrenci aileleri öğrencilerin çalışma düzenleri üzerinde etkin rol oynayabilirler. Ailelerin uygun çalışma ortamı oluşturması, düzenli bir çalışma alışkanlığı sağlayana kadar çocuklarını yakından izlemesi ve motive etmesi önerilmektedir. Bu konuda yapılan Davidson, Howe, Moore ve Sloboda (1996) "Müzikal performansın gelişmesinde ailenin rolü" başlıklı çalışmasında, çalgı performansında en başarılı öğrencilerin en ilgili ailelere sahip olduğu saptanmıştır. Özellikle öğrencilerin çalışmaların erken dönemlerinde ilgili olan ailelerin çocuklarının en başarılı grup olduğu belirlenmiştir. Araştırmada ailelerin görevi, öğrencilerin çalışmalarına müdahale etmeden yalnızca onları dinlemek ve olumlu mesajlar olmuştur. Bahsi geçen çalışma ile ailelerin öğrencilerin başarıya ulaşmalarında etkin rol oynadığı görülmektedir. Özellikle eğitimci için, öğrencilerin programlı çalışmalarının üzerinde aile desteğinin önemi konusunda farkındalık yaratılması önerilmektedir.

Bu araştırmada gitar öğrencileri için oluşturulan günlük çalışma programının öğrencilerin deşifre ve gitar performansları üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Araştırmanın mevcut imkânları doğrultusunda, deney sürecinin dört hafta ile sınırlandırılmasının çalışmanın zayıf noktası olduğu, buna karşın oluşturulan günlük çalışma programının istenilen hedef ve davranışların gerçekleştirilmesinde etkili oluşu bu çalışmanın kuvvetli noktası olarak görülmektedir. Bundan sonraki benzeri araştırmalar için farklı çalışma grupları, farklı eser sayısı ve seviyesi ve deney sürecinin daha genişletilmiş olan araştırma modellerinin oluşturulması önerilmektedir.

Kaynakça

- Akçay, Ş. Ö. (2011). *Gitar eğitiminde performans ölçeği geliştirme çalışması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Atılğan, M. (1998). *Üniversite öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıkları ile akademik başarılarının karşılaştırılması (Gaziantep üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Babacan, E. (2014). Aday müzik öğretmenlerinin piyano eğitimi sürecindeki bireysel çalışma yöntemlerinin değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1), 1-16.
- Can, Ü. K. (2009). *Müzik öğretmenliği gitar öğrencileri için geliştirilen akran öğretimi programının etkililiğinin sınanması* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ceman, S. (2005). *Müzik öğretmeni adaylarının piyano çalışma alışkanlıkları ve piyano çalmalarını etkileyen faktörler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Cerit, E. (2010). *Gazi eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin bireysel piyano çalışma yöntemleri ile bazı değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Colvin, G. (2011). *Yetenek dediğin nedir ki?* (K. Atakay, Çev.) (2. bs.). Ankara: Elma Yayınevi.
- Coşkun, M. (2001). *Müzik öğretmenliği programı anabilim dalında uygulanmakta olan piyano eğitiminde deşifrenin yeri ve önemi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çimen, G. (2001). Piyanoda deşifre öğretimine yaklaşımlar. *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 445-452
- Davidson, J. W., Howe D. G., Moore D. G. ve Sloboda J. A. (1996). The role of parental influences in the development of musical performance. *British Journal of Psychology*, 14, 399-412.
- Ercan, N. (2006). Piyano eğitiminde alıştırma yapmanın önemi ve bazı öneriler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12), 104-108.
- Gladwell, M. (2009). *Outliers [Çizginin dışındakiler]* (A. Özer, Çev.) (9. bs.). Ankara: MediaCat.
- Gözel, E. ve Halat, E (2010). İlköğretim okulu öğretmenleri ve zaman yönetimi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6, 73-89.
- Güçlü, N. (2001). Zaman yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 25(25), 87-106.
- Hewitt, M. P. (2000). *The effects of modeling, self-evaluation, and self-listening on junior high instrumentalists music performance and practice attitude* (Doktora tezi). Arizona Üniversitesi, Amerika.
- Kaynak, T. (2011). *Piyano eğitimi yarıyıl sonu smaolarında öğrenci performansının rubrik ile ölçülmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Leon-Guerrero, A. (2008). Self-regulation strategies used by student musicians during music practice. *Music Education Research*, 10(1), 91-106.
- Önder, Ş. Ö. ve Yıldız G. (2008). Klasik gitar eğitiminin boyutları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(15), 115-133.
- Özer, B. ve Yiğit, N. (2011). Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 39-49.
- Özdemir, M. (2014). *Müzik öğretmenliği klasik gitar eğitimi dersi için eklettik bir model önerisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özmenteş, S. (2007). *Çalgı çalışma sürecinde özdüzenlemeli öğrenme ile duyuşsal özellikler ve performans düzeyi ilişkileri* (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Özmenteş, S. (2013). Çalgı eğitimi alan lisans öğrencilerinin kullandıkları çalışma taktikleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(2), 439-453.
- Pirgon, Y. (2013). Pişano eğitiminde günlük çalışma yapmanın öğrenci başarısı üzerine etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 41-49.
- Sloboda, J. A. (2000). Individual differences in music performance. *Trends in Cognitive Sciences*, 4(10), 397-403.
- Sloboda, J. A., Davidson J. W., Howe D. G. ve Moore D. G. (1996). The role of practice in the development of performing musicians. *British Journal of Psychology*, 87(2), 287-309.
- Thorlaksson, E. (2001). *Sight reading samples for guitar 1st and 8th grade*.
<http://www.classicalguitarschool.net/music/1110.pdf> adresinden erişildi.
- Tufan, S. (2000). Pişano eğitiminde deşifre çalışmaları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 101-104.
- Türkmen, N. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının piyanoda deşifre çalabilme düzeyleri üzerine bir çalışma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uyan, M. O. (2012). *Lisans düzeyindeki gitar öğrencilerinde ön dinlemenin deşifre performansına etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Williamon, A. ve Valentine, E. (2000). Quantity and quality of musical practice as predictors of performance quality. *British Journal of Psychology*, 91(3), 353-376.
- Yokuş, T. (2009). *Gitar eğitiminde üstbilişsel becerilerin gerçekleştirilmesine yönelik etkinliklerin performans başarısına etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Ek 1. Günlük Çalışma Programı

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Tarih Aralığı:/...../.....

Hazırlayan: Yard. Doç. Dr. Ümit Kubilay CAN

KLASİK GİTARDA GÜNLÜK ÇALIŞMA PROGRAMI			Puanlama (1-5)														
			Pazartesi		Salı		Çarşamba		Perşembe		Cuma		Cumartesi		Pazar		
SAĞ EL	Performansa Ön hazırlık (Dikkat Edilecekler)		Tırnakların Performansa Uygunluğu														
			Duruş ve Tutuşu Uygun Konumlandırma														
			Sağ El ve Parmakları Uygun Konumlandırma														
	Performans (Dikkat Edilecekler)		İstemli (kontrollü) Vuruşlar Yapma														
			Vuruşlarda Rahatlık														
			Vuruşlarda Tonlamanın Netliği														
Eleştiri		Vuruşlarda Seslerin Gürlüğü															
		Çalışmadaki Tüm Süreci Gözlemeleme															
SOL EL		Gamlar		Çalışmadaki Tüm Süreci Gözlemeleme													
				Olumlu ya da Olumsuz Davranışları Belirleme ve Not Alma													
				Tek Ses		Parmaklandırma "i,m"											
		Parmaklandırma "m,a"															
		Çift Ses		Parmaklandırma "i,m,a,m"													
				Parmaklandırma "i,m"													
		Bare (Dikkat Edilecekler)		Parmaklandırma "m,a"													
				Parmakları Doğru Konumlandırma													
				Sol Elde Denge ve Rahatlık													
		Legato (Dikkat Edilecekler)		Akor Geçişlerinde Rahat ve Akıcı Olma													
				Parmakları Doğru Konumlandırma													
				Tonlamada Netlik													
		Parmak Esnetme (Dikkat Edilecekler)		Seslerin Gürlüğü													
				Denge ve Rahatlık													
Eleştiri		Parmakları Doğru Konumlandırma															
		Denge ve Rahatlık															
DEŞİFRE/ 2 eser		Eserin Analizi		Çalışmadaki Tüm Süreci Gözlemeleme													
		Performans (Dikkat Edilecekler)		Olumlu ya da Olumsuz Davranışları Belirleme ve Not Alma													
				Eserin Tonu, Ritmik Yapısı, Pozisyonlarını Gözden Geçirme													
				Parmaklandırmaların Uygunluğu													
				Pozisyonların Uygunluğu													
				Ritmik Bütünlüğü Sağlama													
Egzisel Bütünlüğü Sağlama																	
ETÜT ve ESER		Çalışma Yöntemleri (verilen yöntemlerden en az 2 tanesi uygulanacak)		Eşlik ve Ezgi Partisini Ayırarak Çalışma													
				Ağır Tempoda Baştan Sona Duraksız Çalma													
		Performans (Dikkat Edilecekler)		Cümle ya da Bölümleri Ayırarak, Zor Pasajları Ayrık, Ölçü Ekleyerek, Metronom Kullanarak, Müzik Cümlelerini Farklı Ritim Kalıpları ile, Eserin Tümünü Baştan Sona													
				Sağ ve Sol El Parmaklandırmalarının Uygunluğu													
				Ritmik Bütünlüğü Sağlama													
		Eleştiri		Egzisel Bütünlüğü Sağlama													
				Tekniklerin Doğru ve Rahat Kullanımı													
		Gürlük, Hız ve Anlatım Terimlerinin Uygulama ve İfadelemesi		Çalışmadaki Tüm Süreci Gözlemeleme													
				Olumlu ya da Olumsuz Davranışları Belirleme ve Not Alma													
		Günlük Çalışmada Kendini Puanlama (1-5)															

Öğretim Elemanı İmza